

ग्रहणेच्छावन्तः, 'मेधिष्ठाः' ओत्रसङ्गमनोचिताः, 'इह' अस्मिन् कर्मणि, युद्धविशेषे वा, 'पिन्वमानाः' अप्रतिकूलत्वेन मां प्रीणयन्तः, तादृश्यः 'ज्याघोषाः' 'गोपति' भूपति, 'माम्', 'अभिसंविशन्तु' अभितः सम्यक् प्रविशन्तु । ये शत्रुसम्बन्धिनो घोषाः, ते सर्वेऽप्यप्रतिकूलत्वेन स्वकीयघोषा भवन्त्वित्यर्थः ॥

अथ द्वितीयामाह । "तन्मेऽनुमतिरनुमन्यताम् । तन्माता पृथिवी तत्पिता द्यौः [३] । तद्भावाणः सोमसुतो मयोभुवः । तदश्विना ष्टणुतः सौभगा युवम्" इति । 'अनुमत्याख्या देवी, 'तत्' मदीयं कर्म, 'अनुमन्यतां' अङ्गीकरोतु । 'पृथिव्याख्या, 'माता', 'तत्', 'अनुमन्यतां' । 'द्युलोकरूपः 'पिता', 'तत्' 'अनुमन्यतां' । 'सोमसुतः' सोममभिषुण्वन्तः, 'मयोभुवः' सुखस्य भावयितारः, 'यावाणः' पाषाणाः, 'तत्' 'अनुमन्यन्ताम्' । हे 'अश्विनौ', 'सौभगा युवं' भाग्यवन्तौ युवां, 'तत्' 'ष्टणुतम्' ॥

कल्पः । 'उत्तराभिस्त्रिभिरभिमन्त्र्य' इति । तत्र द्वयोः प्रतीके दर्शयति । "अवते, हेडवदुत्तमम्" इति । एतच्चोभयं संहितायां 'वैश्वानरो न' इत्यनुवाके व्याख्यातम् ॥

अथ तृतीयामाह । "एना व्याघ्रं परिषस्वजानाः । सिंहं हिन्वन्ति महते सौभगाय । समुद्रं न सुहवं तस्थिवाः सम् । मर्मज्यन्ते दीपिनमस्वन्तः" इति । 'व्याघ्रं' व्याघ्रवत् केनाप्यप्रधृष्यं, 'सिंहं' सिंहसमानशक्तियुक्तं, 'एनं' राजानं, 'परिषस्वजानाः' आलिङ्गयन्तो ब्राह्मणा बान्धवाश्च, 'महते', 'सौभगाय', 'हिन्वन्ति' प्रीणयन्ति, आशीर्वादान् कुर्वन्तीत्यर्थः ।